

myndigelse til universiteterne selv? Det må der jo have været en god grund til.

Endelig vil jeg blot gøre opmærksom på, der jo rent faktisk med finansloven bliver skåret 50 mio. kr. i universiteternes basisforskningsmidler.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg synes, den fungerende undervisningsminister havde nogle interessante bemærkninger omkring optaget på danske seminarier. Undervisningsministeren gjorde opmærksom på, at i nogle tilfælde gjorde man et og i andre tilfælde noget andet, og dermed havde man en lang række blandede erfaringer. Jeg forstod også undervisningsministeren sådan, at undervisningsministeren ville gøre en dyd af dette forhold.

Er det så korrekt opfattet, og kan ministeren bekræfte dette, at ministeren vil gøre en dyd af den selvstændighed, den autonomi, den suverænitæt, der ligger på de enkelte uddannelsesinstitutioner med hensyn til at kunne bestemme, hvordan man skal have folk indsluset? Jeg synes da, det vil være interessant at få en sådan bekræftelse, for så har jeg jo muligvis fejllæst lovforslaget.

Undervisningsministeren (Marianne Jelved, fg.):

Det er fuldstændig korrekt, når fru Christine Antorini nævner ordet pålæg, altså at det selvfølgelig er en mulighed. Jeg vil godt understrege, at det, der sker med lovforslaget, er, at man, om jeg så må sige, tilbagegiver en kompetence til ministeren på området omkring optagelseskrav. Det er ikke hensigten, at der fra centralt hold, dvs. fra Undervisningsministeriet, skal fastsættes nye centrale krav.

Det er hensigten at bruge den bemyndigelse, som man får igen som minister, til i forhandling med de enkelte institutioner at få skiftet fra meget høje procenter på kvote II til mindre høje over en årrække. Det tror vi selvfølgelig vi kan gøre i en dialog.

Men det er korrekt, at sådan som loven er foreslået, kan ministeren pålægge, men det er ikke det, der er hensigten. Vi tror, vi kommer længst ved at finde løsninger i fællesskab med institutionerne, og de skal være med. Det er det, der er forudsætningen, det er den proces, der skal sættes i gang nu.

Til hr. Søren Kolstrup, der spørger, om vi vil gøre det til en dyd, at institutionerne har deres selvstændighed i optagelsen: Ja!

Jeg sagde egentlig ikke, at man havde gjort forskellige slags erfaringer, jeg sagde, at man bruger forskellige metoder, og jeg mener, at begge de metoder, der anvendes, giver udmærkede og gode lærere. Derfor mener jeg ikke, at man kan bruge de to metoder imod hinanden. Men det er klart, at det er et ønske, at uddannelsesinstitutionerne selv formulerer kriterierne for dem, der skal optages på deres institution.

Vi går ind i et samarbejde. Vi har flere uddannelsespladser med, og vi har den målsætning hen over årene at få ændret forholdet mellem kvote I og kvote II-optaget for de uddannelser, hvor det er relevant.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 117: Forslag til lov om ændring af lov om daghøjskoler og produktionsskoler m.v. (Indhold, rammestyring, grundtilskud m.v.).

Af undervisningsministeren (Marianne Jelved, fg.).

(Fremsat 2/12 98).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Carsten Hansen (S):

Det lovforslag, som vi skal i gang med at behandle her, er jo et led i finanslovaftalen. Man kan sige, at nu indføres der rammestyring på området.

Det er to vigtige instrumenter, vi har i både arbejdsmarkedspolitikken og uddannelsespolitikken. Det er et godt tilbud til dem, som har et særligt behov for at blive sluset ind på arbejdsmarkedet den vej rundt. Daghøjskoler og produktionsskoler er et virkelig godt tilbud, og det giver en god udvikling både for den enkelte og også for samfundet.

Vi har i Socialdemokratiet været meget optaget af at sikre en fortsat udvikling af de her to områder, både med hensyn til en kvalitetsmæssig udvikling og et økonomisk grundlag for videreførelsen af området.

Vi ser i dette lovforslag en styrkelse af indholdet ikke blot kvalitativt, men også målretningmæssigt i forhold til arbejdsmarkedet, og jeg vil fremhæve et par enkelte eksempler på noget af det, jeg synes er en forbedring i lovforslaget:

8-elevers-reglen, som jo i dag gælder således, at hvis man gennemfører et kursus med under 8 deltagere i kursuset, får man ikke økonomisk kompensation for kursuset – og det vil sige, at hvis man har succes med det og folk kommer i gang i deres rotationsordninger eller andet, så får man ikke noget tilskud ud over dispensationsmuligheden – den bliver ophævet, således at man bliver ved med at få tilskud, indtil der er 8 deltagere tilbage på kursuset.

Jeg vil også hæfte mig ved, at vi på produktionsskoleområdet har fundet en god løsning med hensyn til skoleydelsen, så den bliver liggende på et ordentligt niveau.

Med hensyn til de små daghøjskoler vil jeg også sige, at dér får man fremover tilskud til mindst 25 elever. Det betyder noget de steder, hvor man f.eks. kun har 20 på et hold. Så jeg mener, det er en klar forbedring for de små daghøjskoler.

Jeg vil også godt pointere, og det er vigtigt for mig, at der bliver en forbedret adgang for mennesker, der har psykiske lidelser, så de nu på lige fod med andre kan deltage i kurser og således forbedre deres muligheder på arbejdsmarkedet og for videreuddannelse, men også med hensyn til fleks- og skånejob. Her ligger der et vigtigt signal om, at vi også den vej rundt vil have de mennesker med, som måske har nogle særlige behov i forhold til det rummelige arbejdsmarked.

Så vil jeg godt sige, at de præciseringer af måltallene, der foreligger, jo var en del af finanslovforliget sidste år, hvor vi på daghøjskoleområdet præciserede, at målsætningen var

9.800 årselever. Men da vi må konstatere, at de tiltag, vi iværksatte dengang med hensyn til måltallene, var utilstrækkelige, laver vi nu ramkestyringen for at sikre den videre overlevelse af området både økonomisk og kvalitetsmæssigt og indholdsmæssigt.

Og jeg vil godt sige, at i Socialdemokratiet vedkender vi os aftalen, og vi vedkender os også et økonomisk ansvar for det her land, og vi kender skolernes store opgave, og det har været begrundelsen for, at vi har arbejdet så hårdt med det her.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Det har jo hidtil været sådan, at Socialdemokratiet har haft en meget klar overordnet målsætning for uddannelse, »Uddannelse til alle«, og at produktionsskolerne har taget vare på den gruppe af unge, der er mest skoletrætte, og som har haft sværest ved at finde sig til rette i skolesystemet.

Så vil jeg gerne spørge hr. Carsten Hansen: Når vi nu står i en situation, hvor man skærer ned på skoleydelsen til produktionsskolerne, og hvor alle meldinger fra produktionsskolerne tyder på, at det skaber ringere forhold for dem, hvad er så hr. Carsten Hansens alternativ til de unge, der nu ikke kan gå på produktionsskolerne?

Jeg tænker på den del af produktionsskolerne elever, som ikke umiddelbart er parate til at gå ind på arbejdsmarkedet, men for hvem det er en særlig øvelse at overhovedet få hverdagen til at fungere. Hvad er det for et konkret alternativ, hr. Carsten Hansen har til disse unge, de mest svage unge i vort samfund?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hvis vi går ud fra det antal elever, kursister, der i år er på henholdsvis produktionsskoler og daghøjskoler, så betyder finanslovsaftalen, at det for daghøjskolerne vedkommende skal reduceres med formentlig 3.000 mennesker og for produktionsskolerne vedkommende med nogle hundrede – jeg har forstået, at man har lavet en ny aftale, fordi man trods alt kunne se, at det, der stod i den i første omgang, var mere dumt, end man kunne stå ved – men så er mit spørgsmål: Hvor skal de 3.000 daghøjskoleelever være, som man ifølge ramkestyringen afviser? Og hvor skal produktionsskoleeleverne

være, når de ikke må være på produktions-skolerne?

Sådan nogle tanker må man da have gjort sig i Socialdemokratiet, og dem vil vi gerne høre om.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg skal selvfølgelig ikke undlade at sige til de herrer Søren Kolstrup og Aage Frandsen, at vi i det her land jo har fået skabt en udvikling, der betyder, at vi nu er nede på 162.000 arbejdsløse i det ganske danske land. Og det betyder også, at der for det her områdes vedkommende selvfølgelig bliver en afmatning af behovet. Det har vi set på produktionsskoleområdet visse steder.

Jeg vil også godt sige, at i aftalen, som jeg har læst den, ser det ud for mig, som om vi fastholder niveauet for produktionsskolerne. Det er dog sådan, at for de over 25-årige, som jo ikke har været målgruppen, forsvinder støttemuligheden, og det vil sige, at hvis kommunerne ønsker over 25-årige på produktionsskolerne på særlige vilkår, skal de altså selv betale. Og det vil sige, at det antal på 5.300, der ifølge aftalen er tilmeldt nu, faktisk ligger på det niveau, vi kender i dag. Det vil jeg godt have lov til at fastholde.

Og med hensyn til skoleydelsen vil jeg sige, at der er en lille forringelse for dem under 18 år, men ikke i forhold til SU-systemet, hvor det faktisk giver en bedre løsning. Og for de over 18-årige er det her bedre end SU-systemet, for man får faktisk 4.601 kr., uanset om man er udeboende eller hjemmeboende, og det er bedre, end det er i SU-systemet, og det er bedre, end det hidtil har været på skoleydelsesområdet, for det er faktisk en lille stigning på omkring 70 kr. Så jeg mener ikke, at der generelt set ligger nogen forringelse på skoleydelsesområdet i det her.

Så vil jeg godt sige, at der stort set ikke er nogen begrænsning af antallet af unge på produktionsskoleområdet. Og med hensyn til daghøjskoleområdet er det jo sådan, at vi styrker den arbejdsmarkedspolitiske indsats generelt. Og vi styrker også uddannelsesindsatsen her, og det er klart, at nogle måske kan udvikle sig progressivt den vej rundt.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Antallet af produktionsskoleelever i år er 5.629, og man har aftalt 5.300. Så er det klart, at der er

nogle over 25, men det er slet ikke det antal, som regeringen havde med i finansloven; det er formentlig kun 150. Så der er tale om en reduktion.

Men der er et problem i, at der er ved at opstå nye produktionsskoler rundt omkring, for der er dele af landet, hvor der ingen produktionsskoler findes, og der er også nogle byer, hvor de ikke findes, og det vil sige, at der vil være et behov for pladser nogle af de steder, hvor der i dag ikke er produktionsskoler. Og skal de så ikke have lov til at blive oprettet? For hvis de skal oprettes, går det jo ud over nogle andre.

Så forstod jeg ikke rigtig svaret om daghøjskolerne, for jeg mente egentlig, at daghøjskolerne var en del af en arbejdsmarkedspolitisk indsats og en del af en uddannelsespolitisk indsats.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Der er flere, der er kommet på arbejdsmarkedet, og der er flere, der er kommet i ordinære job. Det behøver vi ikke at diskutere. Det, vi taler om her, er imidlertid en gruppe mennesker, der ikke umiddelbart kan træde ind på arbejdsmarkedet, fordi der er så meget andet, der skal til: parathed og den daglige rutine, idet dele af tilværelsen kan være brudt sammen.

Derfor synes jeg, det er utrolig vigtigt at høre, hvad det er for et alternativ, man har til de mennesker, også dem, der er over 25 år. Og de unge, som i bestemte egne af landet venter på at komme ind på en produktionshøjskole, hvad er det, man har at tilbyde dem?

Jeg går ikke ud fra, at hr. Carsten Hansen mener, at det er det eksisterende arbejdsmarkedssystem, for det er så målrettet, at det ikke indkalkulerer alt det, der i øvrigt skal til. Hvad er alternativet?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Til hr. Aage Frandsen vil jeg gerne sige, at ifølge de tal, vi har fået oplyst fra Undervisningsministeriet, er der 300 elever over 25 år på vores produktionshøjskoler, og det er jeg selvfølgelig nødt til at fastholde, indtil andet er oplyst over for mig. Og det er de 300 elever, der er nedgangen i antallet af årselever på produktionshøjskolerne, og det tal må jeg selvfølgelig fastholde er det rigtige.

Og så vil jeg godt sige, at der selvfølgelig er lagt ind i det her, at der også fremover skal være en udvikling, og det vil sige, at en del af midlerne bliver forbeholdt nyudvikling andre steder, men det ændrer jo ikke ved, at det er på nøjagtig samme niveau, som det hidtil har været på, og som det har været på i år, med forholdsvis stor aktivitet på hele området.

Så vil jeg gerne sige til hr. Aage Frandsen, at vi jo i den aftale, der blev lavet sidste år, indgik en aftale om 9.800 årselever på daghøjskoleområdet, og det var SF godt tilfreds med dengang, for det var en udvikling, og det er det, vi har fastholdt det på, og det tror jeg er utrolig vigtigt.

Men det er også vigtigt for mig at sige her, at vi jo også står med et økonomisk ansvar, og vi kan altså ikke uhemmet bruge 2 mio. kr. ekstra på det område, uden at vi skal finde dem et andet sted, og hvor skal vi så tage dem fra?

Jeg tror, det er vigtigt, vi også i denne forbindelse vedkender os vores økonomiske ansvar samtidig med, at vi bevarer muligheden for, at nogle af de svageste kan være med på det område her. Og jeg anerkender blankt, at der bliver gjort en stor og flot indsats for den svageste del af arbejdsmarkedet de her steder, men det har altså også været vigtigt for os at have de økonomiske briller på samtidig med, at vi fastholder den indsats her.

Til hr. Søren Kolstrup vil jeg sige, at det faktisk er sådan, at der er en lang række tiltag: Vi har lige fremlagt vores initiativ på hele ungdomsuddannelsesområdet, hvor vi har bevaret egu for de allersvageste unge, og hvor vi nu laver en ny uddannelse på det tekniske erhvervsområde, hvor indgangene går ned fra 80 til 7, og hvor der også bliver muligheder for delkompetence osv. Så jeg mener, at der bliver utrolig gode muligheder for, at fremtidens unge kan videreudvikle sig på hele området.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hr. Carsten Hansen har ret i, at i sidste års finanslovsaftale var målsætningen 9.800, og det ændrede vi så daghøjskoleloven for ligesom at præcisere, hvem det var, der hørte hjemme på daghøjskolerne. I hvilket omfang det er lykkedes, vender jeg tilbage til i min ordførertale.

Men jeg vil sige, at man skal jo ikke være resistent over for, at der kan opstå nye ting, og bare sige, at det er pengene, der skal bestemmes det hele. Hvis det viser sig, at der rent faktisk er

en større søgning, må man jo tage det med i sit bagehoved. Vi har det i hvert fald sådan, at vi tænker uddannelsespolitik ud fra uddannelsespolitiske hensyn og ikke ud fra økonomiske hensyn. Men det ved jeg godt ikke lige er situationen for regeringens i dag.

Med hensyn til, hvor mange produktions-skoleelever der er, kan jeg oplyse hr. Carsten Hansen om, at ifølge Undervisningsministeriets tal for første halvår af 1998 var der 237. Men det var den 20. november, vi fik det tal, og jeg kan oplyse, at man i produktionsskoleverdenen siger, at det nu er klart nedadgående i forhold til, hvad det var om foråret. Så det kan ikke være 300.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

I diskussionen om, hvad der er alternativet for de skoletrætte, der søger produktionsskolerne, nævner hr. Carsten Hansen, at man bl.a. er gået i gang med at forbedre de tekniske uddannelser, og at der er kommet en ny lov herom.

Ja, men den vedrører nogle organisatoriske forhold, og jeg vil gerne spørge, hvor der i denne lov skulle være mulighed for at komme med nogle tilbud, som svarer til de tilbud, som produktionsskolerne har i dag?

Det har jeg ikke fået øje på, men jeg lytter gerne.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Carsten Hansen. Og derefter regner jeg med at vi går tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg skal sige til hr. Aage Frandsen, at de tal, vi har fået fra Undervisningsministeriet, selvfølgelig er dem, jeg henholder mig til. Jeg har godt nok hørt andre rygter på vandrerne rundt omkring, men man er jo nødt til at forholde sig til de officielle tal, man har, indtil de bliver ændret officielt, og det er i hvert fald de sidste tal, vi har fået.

Så vil jeg godt sige til hr. Aage Frandsen: Jeg forstår ikke, at det nu skulle være så ganske forfærdeligt med de 9.800, for det var jo det niveau, vi lagde os på sidste år, og som vi sagde var acceptabelt for det her, og det var faktisk en udvidelse af antallet af elever. Og det er det, vi gerne vil lægge os fast på i år, og vi vil selvfølgelig både fastholde det kvalitetsmæssige og styrke det indholdsmæssige i debatten om det

her. Så jeg forstår ikke hr. Aage Frandsens bekymringer på det område.

Så vil jeg godt sige til hr. Søren Kolstrup, at på de tekniske uddannelsers område bliver der faktisk mulighed for at tage nogle delkompetencer og udvikle sig fagligt set også for de svageste. Og jeg glæder mig til, at hr. Søren Kolstrup får læst det, således at han også vil give mig ret på det område.

Jeg tror, at den samlede ungdomspolitiske satsning, som regeringen foretager på hele det område her, er rigtigt set, og dér er produktionsskolerne jo også med i det samlede instrument. Og vi formindsker jo rent faktisk ikke antallet af elever på det område. Vi bruger det her som et instrument blandt de mange instrumenter, vi har i den samlede uddannelsespolitik for de unge mennesker, og det er selvfølgelig glædeligt, at vi kan fastholde antallet af elever på det område.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Else Winther Andersen som ordfører.

Else Winther Andersen (V):

Generelt om de her to skoleformer kan man jo sige, at de blev startet under en høj arbejdsløshed, og at de har været igangsættende og særligt på produktionsskoleområdet, hvor det jo på mange produktionsskoler er lykkedes at udvikle en undervisningspædagogik, der fanger de skoletrætte og undervisningsuimodtagelige.

Derfor hilser vi det også velkomment, at man nu er begyndt at snakke om en opstramning i folkeskolen med en bedre vejledning i 9. klasse og en styrkelse af 10. klasse. For med de faldende ungdomsårgange og den lavere arbejdsløshed kan det ikke passe, at der bliver ved med at være brug for så mange pladser på produktionsskolerne. Så vi synes, det er meget rimeligt, at der bliver sat en kvote for, hvor mange der pr. år kan være brug for.

Dernæst mener vi, at det overordnet er en god ting, at der nu bliver sat en grænse for, hvor længe man kan være elev på en produktionsskole – for selvfølgelig kan der være særtilfælde – og at den bliver sat ved 1 år. Det efterlyste Venstre, da vi havde lovrevisionen for ca. 3 år siden, da vi mener, det er en god ting, at der indimellem bliver gjort status med de unge om, hvad det er, de vil, og hvad det er, de skal nå, og at der er en grænse for, hvor længe de kan være der. For meningen er jo, at de unge

skal målrettes mod en erhvervsuddannelse af en eller anden art, og derfor er det også vigtigt at stramme indholdet op, som man gør det i lovforslaget.

Vedrørende daghøjskolerne: Dér er der fortsat stor tilgang, og det er vi noget forbavsede over, nu hvor arbejdsløsheden falder så stærkt, for hvor er det, man finder de elever? Er det nogle helt andre, man er ude at finde, end dem, der reelt er målgruppen for en daghøjskole?

I hvert fald er det godt, at der her yderligere bliver strammet op omkring, hvad indholdet skal være, og at det skal være kortuddannede, der skal være der. Her er vi også godt tilfredse med den rammestyrt, der nu bliver lagt, så der kan blive en mulighed for at overholde det, man vedtog i finansloven sidste år.

Men i Venstre vil vi altså også godt gøre os til talsmænd for en eller anden form for loft over størrelsen af daghøjskoler, sådan at de, når de når en vis størrelse, får et lavere tilskud pr. elev ud over den størrelse.

På den ene side vil en stor skole altid være billigere i drift end en lille skole, men på den anden side vil vi også gerne slå en streg under, at det er højskoler, vi taler om, og at det ikke er maskiner, som en masse elever bare går igennem, men at der skal ske en styrkelse af den enkelte, og at der skal være en helhed i det, der bliver foretaget, for det mener vi godt kan give et problem med de meget store skoler.

Her er det det samme: Det er korttidsuddannelse, og det er en undervisning, der skal være målrettet mod arbejdsmarkedet, og det er ikke en eller anden form for forberedelse til en eller anden specialuddannelse, sådan som vi for øjeblikket ser annoncer fra daghøjskoler for. Det lægger vi altså meget stor vægt på,

Vi synes også, det viser en større social ansvarlighed, at vi nu siger, at elever, der skal ud i fleksjob, og som kan have forskellige handicap, også kan komme med.

Men vi vil lægge vægt på under udvalgsarbejdet at tage højde for, hvordan kvaliteten i undervisningen på daghøjskolerne fortsat sikres i lovforslaget.

Dernæst vil vi stille spørgsmål om, hvorvidt der nu gives mulighed for at have indtægtsdækket virksomhed på daghøjskolerne, for dér ønsker vi altså ikke, at det skal være i konkurrence med de private kursusudbydere. Så det vil vi også stille spørgsmål om.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil godt spørge fru Else Winther Andersen, om man fra Venstres side har sikret sig noget i retning af, at de store skoler ikke kan blive endnu større. For jeg forstod fru Else Winther Andersens bemærkninger sådan, at man er bekymret for, at de store skoler er så store, at der ikke er det miljø, som man ønsker, og i de senere år har vi jo netop set, at de store skoler har vokset sig endnu større. Men det ligger vel ikke i noget af det, som man har aftalt med regeringen, at det er på den måde, man vil prøve på at begrænse tilgangen til daghøjskolerne?

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Nu er det jo sådan, at man på daghøjskoleområdet har et taxametersystem, og det kunne jo så være den næste øvelse, at vi gik ind og undersøgte, hvordan det eventuelt kan bruges, så vi ikke får yderligere store skoler.

Men vi har også en klar fornemmelse af, at med de tiltag, der iværksættes i arbejdsmarkedslovgivningen for øjeblikket, vil der ske en noget større reduktion af antallet af deltagere på daghøjskolerne end det, der umiddelbart er lagt op til i kvoten. Så noget af det tror vi vil løse sig selv. Men ellers er det ikke i aftalen lykkedes at få et loft over de store skoler.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Brian Mikkelsen som ordfører.

Brian Mikkelsen (KF):

Verden står jo ikke stille, tingene forandrer sig hele tiden, og derfor er det også kun rimeligt, at man ser på indholdet og størrelsen af både daghøjskolerne og produktionsskolerne.

Meget er jo sket i det danske samfund gennem de sidste 10 år, og derfor er det også vigtigt, at man vender det hele om og ser på, hvad der skal være indholdet, hvad der skal være substansen og hvad der skal være omfanget af både daghøjskolerne og produktionsskolerne.

Hvis vi først skal tale om daghøjskolerne, må jeg sige, at den grænse på 9.800 årselever, der er sat, synes vi er rimelig og fornuftig.

Vi vil også meget gerne se på indholdet, og det er der også kommet lidt af med i lovforslaget: med hensyn til dobbeltuddannelse og aldersgrænser, og at halvdelen af eleverne skal være kortuddannede, osv.

Og det er klart, at hvis det her projekt ikke lykkes på en fornuftig måde, må man se på, hvordan man ellers kan stramme op på daghøjskoleområdet med nogle andre kriterier.

Jeg synes også, at nogle af de eksotiske tilbud, der er inden for daghøjskoleområdet, er problematiske. Det handler jo om at uddanne folk til at være til rådighed ude på arbejdsmarkedet, og det gør man altså ikke ved tilbyde dem undervisning i healing eller ved at lære dem, hvordan man efterforsker, hvordan ens forældre har levet.

Når vi så taler om produktionsskolerne, må jeg sige, at dér har vi været noget bekymrede over den grænse, der er lagt, og også over den økonomi, der er lagt i det. Men efter at vi har forhandlet os til rette med regeringen, synes vi, det ser fornuftigt ud; det må jeg sige.

Vi ville også godt have lagt et loft over daghøjskolerne, for vi synes, at det fabriksagtige, som nogle daghøjskoler bærer præg af, er meget problematisk. Det, det handler om her, er jo indholdet og miljøet, og hvis man kommer på en daghøjskole og er lidt marginaliseret og det handler om, at man skal ud på arbejdsmarkedet, kan det jo ikke nytte noget, at man kommer ind i en kæmpefabrik med 300, 400, 500 elever, hvor der ikke er det miljø, der skulle være på en daghøjskole.

Derfor ville vi også gerne have lagt et loft på f.eks. maksimalt 150 elever og så have gjort noget mere for de små skoler, der har 20-30 elever, og have præmieret dem. Men dér må vi jo se, hvad det kan blive til, når vi nu følger de her ting op.

Men vi kan altså godt støtte lovforslaget, for det trækker i den rigtige retning.

Aage Frandsen (SF):

Det her lovforslag vedrører to skoleformer, som i særlig grad appellerer til mennesker, som enten har en kort uddannelse, eller som ingen uddannelse har ud over deres folkeskoleuddannelse, som måske endda er af et så begrænset omfang, at de ikke rigtig føler, at de fik noget ud af den.

Det er dem, vi taler om her, og det er dem, vi har skolerne for, og derfor kan man undre sig over, hvorfor der netop skal lægges loft over deres uddannelse med hensyn til, hvor mange der kan komme der, mens der derimod ikke er loft over andre uddannelser.

Jeg synes heller ikke, der skal være loft over, hvor mange unge der kan søge ind i de kom-

petencegivende uddannelser, men det er sådan set underligt, at der så skal være loft her.

Omvendt har vi i SF også været meget optaget af, at man jo ikke skal have nogen til at gå de pågældende steder, som ikke hører hjemme dér, og derfor er vi tilhængere af, at i det omfang man skal begrænse tilgangen, skal man gøre det ved hjælp af kvalitative definitioner. Hvad denne her model med rammestyring kan betyde, ved jeg jo ikke noget om. Jeg ved ikke, hvem det er, der ikke længere skal være på de pågældende institutioner. Det kan jeg ikke se ud af det her.

Men hvis vi så ser på, hvor væksten har været med hensyn til daghøjskolerne i de senere år, så har der været en vækst – selvfølgelig ikke generelt – fordi de har taget større og større opgaver på sig, bl.a. den frie ungdomsuddannelse, og fordi nogle meget store skoler er blevet endnu større. Og det betyder så, at den statslige udgift er relativt større, fordi kommune-tilskuddet er relativt mindre.

Så når en daghøjskole i 1996 har 247 årselever, i 1997 har 463 årselever og til og med tredje kvartal 1998 har 359 årselever og derfor forventlig lander i nærheden af 500 årselever, må man spørge sig selv: Er det en daghøjskole? Er det ikke et kursuscenter?

Der er jo også nogle, der kalder det et kursuscenter og en daghøjskole.

Og det er det, jeg synes er underligt: at man ikke kunne have kigget på dét. Lige så vel som man kunne have kigget på noget mere kvalitativt i det, i det omfang man mener, at der er noget, der mangler dér. Det har vi været villige til, og vi har også været villige til at se på, om der er nogle, der går der flere gange, og om det er den eneste eller den bedste måde at blive udviklet på.

Det her er jo en gang regulær planøkonomi, og vi er tilhængere af en styret markedsøkonomi, men vi kan forstå, at regeringspartierne og Venstre, Det Konservative Folkeparti, CD og Kristeligt Folkeparti er tilhængere af planøkonomi, hvor man laver en plan og siger: Der må være det antal, og hvis det så viser sig, at menneskene reagerer anderledes, må de indpasses efter planen.

Det synes vi er en meget u hensigtsmæssig måde at gribe det an på, og derfor var det, vi helt klart foretrak, at man kiggede mere på de kvalitative ting, når det drejer sig om daghøjskolerne: Er der noget dér med hensyn til, at man kan sørge for, at skolerne ikke bliver så

kæmpestore, ved at lægge et degressivt taxameter ind, sådan at man tilskynder de store skoler til at blive knap så store? Så kunne der oprettes nye skoler, og dermed skulle kommunerne give et yderligere bidrag. Det havde vi klart foretrukket.

Vi mener også, at en daghøjskole er en højskole om dagen, og vi mener, at en højskole er en enhed med en bestemt geografisk ramme, et sted, hvor man kan synge morgensang i fællesskab. Og det er der i hvert fald mange daghøjskoler hvor man ikke kan, fordi de ligger syv forskellige steder i byen, og så kan man ikke synge morgensang sammen. Det bliver i hvert fald lidt spredt fægtning, tror jeg.

Derfor mener vi, at man kunne have nedbragt antallet ud fra et kvalitativt krav, men det er ikke det, man har gjort.

Når det drejer sig om produktionsskolerne, aner jeg ikke, hvorfor der pludselig skal lægges et loft her. Der er ikke tale om, at produktions-skoleområdet har været i voldsom vækst. I starten var der en mindre vækst, end man havde forventet, og nu er der en større vækst. Jamen er det ikke et tegn på, at de løser nogle opgaver?

De løser de opgaver, som man ingen andre steder i det danske uddannelsessystem kan løse med hensyn til de unge. Så kan man vælge nok så mange penge ind i erhvervsskolerne og i andre ungdomsuddannelser – det hjælper ikke noget! Det er produktionsskolerne, der kan tage sig af de unge mennesker, som ikke har fået et ordentligt tilbud, eller som kommer fra et hjem, hvor de ikke har fået tilstrækkelig opbakning.

Derfor forekommer det fuldstændig meningsløst, for man skal lægge et loft ind dér. Det er udtryk for den forfærdelige finansministerielle, økonomistiske tænkning, som hersker i det danske uddannelsessystem i dag.

Det er efter vores opfattelse fuldstændig meningsløst, og derfor forstår vi ikke, at den dér planøkonomi skal ind på det her område.

Ud fra disse betragtninger siger det altså selv, at vi ikke kan støtte forslaget. Vi ved i øvrigt heller ikke, hvad der rent faktisk kommer ud af det – ud over det tal, som man ved at man når – vi ved ikke, hvad indholdet vil være i det.

Og så den sidste bemærkning:

I betragtning af, at vi sidste år lavede en lov om kvalitetssikring, er det også underligt, at denne lovs udmøntning i form af en vejledning fra ministeriets side ikke er kommet endnu.

Skolerne har altså ikke fået den vejledning, som er en udmøntning af den lovgivning, som vi var med til at lave sidste år. Så kan man ikke forlange, at skolerne har tilpasset sig alle steder endnu, når de ikke har fået vejledningen.

Christian H. Hansen (DF):

Dette lovforslag er jo et led i finanslovforliget og skal dermed så også hastes igennem. Man kan jo som start stille sig det spørgsmål, om det hænger sammen med den megen debat, vi her i Folketinget har haft omkring lovkvalitet. Nu skal jeg nok lade være med at stille nogen spørgsmål til regeringen eller forligspartierne, for så får jeg jo det svar, som jeg fik tidligere i dag, at man jo må kigge i bemærkningerne. Men det svar giver man jo selvfølgelig, fordi man ikke helt har styr på det.

I december 1997 fremsatte man også et lovforslag, der gik ud på en opstramning inden for daghøjskoler og produktionsskoler. Dog var produktionsskolerne ikke omfattet så kraftigt, som det er tilfældet her. Men det hilser vi i Dansk Folkeparti velkommen.

Når man taler om produktionsskoler, kan vi ikke lade være med at bruge ordet konkurrenceforvridning. Men her lyder det altså, som om vi kan finde ud af at få taget hul på problemet og få strammet yderligere op. Og det er utrolig glædeligt.

Også det, at man strammer op på indholdet i de enkelte skoler, hilser vi velkommen. Men meget i lovforslaget drejer sig altså om at få stoppet det indholdsmæssige slaraffenland, der har været for daghøjskoler og produktionsskoler – økonomisk bl.a. ved, at for produktionsskolerne foreslås statstilskud begrænset til kun at omfatte personer under 25 år, og det mener vi i Dansk Folkeparti er yderst rimeligt.

Efter Dansk Folkepartis opfattelse går stramningen i lovforslaget primært ud på at mindske skolernes manøvrer muligheder, som tidligere nævnt, men det føler vi også er meget nødvendigt, idet det lovforslag, der blev fremsat sidste år, jo altså har vist sig ikke helt at være så effektivt som ventet, og det har nok vist sig, at det ikke har været det ud fra samme grundlag, som vi står med her i dag: noget, der skal hastes igennem.

Dansk Folkeparti vil give lovforslaget en positiv behandling i udvalget, om end tiden er meget knap.

Søren Kolstrup (EL):

Retten til arbejde og retten til uddannelse har været en del af arbejderbevægelsens mest fundamentale krav. Vi kan så konstatere i dag, at retten til arbejde – i hvert fald for Socialdemokratiets vedkommende – mere og mere bliver erstattet af retten til et såkaldt jobtræningsarbejde. Tvangsaktivering er blevet det store alternativ, ikke retten til ordinære job.

Når vi så ser på retten til uddannelse, kan vi sige: Javel, der er kommet nogle muligheder, for de stærke er der også kommet en anelse flere muligheder, selv de sidste år. Men det er interessant at se, at med det her forslag er det lige præcis dem, der står allersvagest, der skal have et gok i nødden. De skal have færre muligheder.

Derfor kan man jo ikke klandre regeringen for ikke at føre en klar social politik: Erhvervs livet skal have skattelettelser, og så prøver man på at finde lidt penge, dér hvor det gør aller, allermost ond.

Hvis vi ser på det konkrete forslag – jeg skal især opholde mig ved produktionsskolerne – er der ganske særlige nedskæringer i årets finanslov. Ud over de rammer, der nu lægges ned ovenfra, fjernes muligheden for over-25-årige for at gå på en produktionsskole. Der er nu ikke særlig mange over 25 år – det ved jeg godt – der går på en produktionsskole. Men for de mennesker er det måske en vigtig måde at komme i kontakt med uddannelsessystemet på. Og det er interessant at høre, at alle produktionsskoler faktisk siger, at det er en virkelig god idé for læring, at man både har lidt ældre og unge gående sammen.

Og det er præcis de erfaringer, som vi synes man skulle fastholde, og ikke bare fastholde, men udvide, så vi fik sikret, at alle kom i uddannelse. For jeg går ud fra, at hr. Ole Hækkerup og hr. Carsten Hansen, som sidder hernede, også er enige i den målsætning. Jamen hvorfor skulle man så slå sig selv over fingrene og ødelægge et redskab, man har, når man lige indtil nu ikke har kunnet få at vide, hvad alternativet er?

Skoleydelsen for eleverne på produktionsskolerne beskæres ved denne finanslov. Det er igen et teknokratisk, bureaukratisk argument, der føres i marken. Det er, som om man ikke har tænkt over konsekvenserne. Eleverne på produktionsskolerne er unge, der ikke er faldet til i det ordinære uddannelsessystem, elever, der som led i uddannelsen faktisk udfører

regulært arbejde, unge, der med den beskårne skoleydelse risikerer at ryge i aktivering på grund af økonomi og som dermed ikke kommer i gang med noget, der minder om en uddannelse.

Igen: Produktionsskolernes erfaring er, at ikke alle, men i hvert fald nogle af disse stærkt skoletrætte unge mennesker kommer ind på arbejdsmarkedet. Vi har ikke råd til at miste den erfaring, den skal fastholdes, den skal udbygges, og hvis man endelig skulle erstatte eller reducere produktionsskolerne, skulle det ske i en situation, hvor man havde et virkeligt alternativ, der var mindst lige så godt, helst bedre.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det, som fik mig på talerstolen, var hr. Søren Kolstrups bemærkninger om, at vi udelukkende ville have jobtræningspladser i det her land.

Jeg vil godt sige, at hele vores arbejdsmarkedspolitik, hele vores indsats igennem den tilpassede arbejdsmarkedspolitik vidner om, at det ikke er det, vi vil. Vi vil have folk i job, og det, vi har gjort, virker. Jeg har skitseret de 162.000 arbejdsløse, vi er kommet ned på. Vi skal længere ned, og dér skal vi bruge både produktionsskolerne og daghøjskolerne, men vi har kæmpet for at fastholde dem som et instrument på det nuværende niveau.

I takt med, at der bliver færre arbejdsløse, er det vigtigt for os at sige: Sådan er det. Men sandheden er jo, at jo færre arbejdsløse vi får, jo bedre går det også for de svage arbejdsløse. Derfor er det klart, at vi også er nødt til at kigge økonomisk på det her, og jeg vil godt sige, at det er en forfejlet ting at gå efter at sige, at det er på skoleydelse. Dér er det faktisk langt bedre end SU, langt bedre, og vi har fastholdt skoleydelsen på et ordentligt niveau. Det tror jeg er væsentligt at fastholde, også fra denne talerstol, i det signal, der går ud herfra.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Hvad vi taler om i det her lovforslag, er den del af de unge, som man normalt i statistikkerne karakteriserer som restgruppen. Den del af de unge, som ikke får en ungdomsuddannelse, den del af de unge, som er uberørte af de eksisterende konjunkturer. Uanset om man taler om, at der er højkonjunktur eller lavkonjunktur og »her går det så godt«, så er der en del af de unge, der ikke får en ungdomsuddannelse. Og jeg

går ud fra, at hr. Carsten Hansen og jeg er enige om, at målet er, at alle får en uddannelse. Samtidig kan vi konstatere, at der er en gruppe, der ikke automatisk får det. Derfor er det springende punkt: Hvad gør vi i forhold til dem?

Det kan ikke nytte noget, at man siger: Jamen så har vi de traditionelle arbejdsmarkedspolitiske instrumenter. Nej, det kræver en særlig indsats.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Til hr. Søren Kolstrup skal jeg blot nævne, at tallet for dem, som ikke får en ungdomsuddannelse, er faldende nu. Førhen var der 33 pct., der faldt ud og aldrig fik en kompetencegivende uddannelse. Nu er vi nede på omkring 25 pct. Det er vigtigt. Vi har fremlagt et helt ungdomsuddannelsesprogram, som kommer til at virke, det skal jeg love for. Deriblandt hører produktionsskolerne også for de svageste unge, og vi har fastholdt antallet af årselever på produktionsskolerne, vi har fastholdt en ordentlig skoleydelse. Jeg forstår ikke hr. Søren Kolstrups bekymringer i den retning, tværtimod er der lagt op til en forøget indsats her.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Vi har fået et nyt forslag om de tekniske uddannelser. Enhedslisten er ikke afvisende over for det forslag. Det indebærer nogle muligheder. Det har nogle organisatoriske ændringer, som vi mener kunne suppleres med en række indholdsmæssige ændringer. Jeg kan love hr. Carsten Hansen, at hvis hr. Carsten Hansen er villig til at gå ind i nogle diskussioner om det forslag og nogle indholdsmæssige ændringer, så vil vi meget gerne være med til det, der præcis er af en sådan karakter, at det kan tiltrække nogle af dem, der i dag går på produktionsskolerne. Det er vi villige til, men dertil er det ikke kommet endnu.

Undervisningsministeren (Marianne Jelved, fg.):

Det lød meget voldsomt.

Jeg vil gerne straks korrigere den opfattelse, hvis den skulle være spredt efter hr. Søren Kolstrups voldsomme angreb på regeringens forslag. Regeringen opfatter, anser daghøjskolerne og produktionsskolerne som helt uvurderlige bidrag til den overordnede målsætning, som hedder uddannelse til alle.

Regeringen har i alle de arbejdsmarkedsreformer og uddannelsesreformer, der er gennemført siden 1993, haft den helt klare, overordnede målsætning, at alt andet lige er det, at man har uddannelse og udvikler sine kompetencer, den bedste sikkerhed for, at man ikke er den, der skal bære en eventuel langtidsledighed. Vi har halveret langtidsledigheden på de her år. Vi har fået forøget beskæftigelsen markant. Det er usammenligneligt med andre EU-lande. Vi er nede på en ledighed nu på ca. 6 pct.

Vores problem er i virkeligheden, at det går for stærkt, men det skal vi kunne håndtere. Aldrig før har der som gennem de sidste 5-6 år været investeret så kraftigt i uddannelsessektoren med øgede uddannelsespladser, øgede midler til det formål at give alle mulighed for at uddanne sig igennem livet og ikke bare i ungdomsårene, og det ved hr. Søren Kolstrup udmærket godt.

Omkring styringen, så er rammestyning jo ikke et ubekendt begreb i det danske samfund, og det har ikke noget med planøkonomi at gøre, som det er blevet fremført bl.a. af hr. Aage Frandsen. Det, man kunne sige vi jo i virkeligheden gør, det, hr. Aage Frandsen også appellerer til at vi skulle gøre, er nemlig en let styring af markedsøkonomien, en let styring. Der kommer en justering af det indholdsmæssige – jeg kalder det en målretning af indholdet. Det tror jeg heller ikke SF har problemer med. Vi prioriterer over for målgruppen og understreger det, der hele tiden har været meningen med daghøjskolerne: at de især henvender sig til kortuddannede og måske også til uddannede, som har det, vi kalder en forældet uddannelse.

Der er ikke nogen, der skal være i tvivl om værdien af daghøjskolernes og produktionsskolernes indsats i det danske samfund og det arbejde, der foregår dér. Produktionsskolerne er utrolig gode til at få unge, der ellers ville være uddannelsesfremmede, ind på de faglige uddannelser, og derfor er det jo også vigtigt at se det her i sammenhæng med, hvad der i øvrigt sker på uddannelsesområdet.

Vi skal også behandle lovforslaget om EGU, som gør, at EGU-uddannelsen nu bliver permanent, og som jo også er en mulighed for de unge, vi taler om her. Vi har en reform af erhvervsuddannelserne, der skal gøre det nemmere for dem, vi kan kalde de mindre uddannelsesrettede eller -indstillede unge mennesker, gøre det muligt for dem at gå ind i de faglige

uddannelser, tage delkompetencer af uddannelser og kunne gå ud og ind.

Derfor kan det ikke nytte noget, at ordførerne fra partier, som ikke er med i aftalen om finansloven, får det til at se ud, som om den eneste mulighed for unge er produktionsskolerne, hvis de ikke er bogligt orienterede. Det er forkert.

Vi vil prøve at styre ved at målrette og præcisere nogle af de forhold, som er kendt fra daghøjskolerne og produktionsskolerne, og det betyder ikke, at vi lægger et fast loft for, hvor mange pladser der kan være på de pågældende uddannelsessteder. Det vil jeg gerne understrege. Daghøjskolerne kan udmærket optage elever ud over det loft, der er lagt nu.

Vi forestiller os en glidende overgang her i løbet af foråret hen til sommeren, reserverer en pulje også til oprettelse af nye daghøjskoler, og hvis kvoten så er brugt op, når vi når til oktober, vil det stadig væk være muligt for kommunerne og for arbejdsformidlingerne at købe pladser, f.eks. til ledige, der via deres handlingsplan er i en situation, hvor de har brug for de her uddannelser, men hvor der ikke er plads, fordi kvoten er brugt op. Forskellen er kun, at det ikke er staten, der giver tilskuddet, men at det er arbejdsformidlingen eller kommunen.

Udgangspunktet for fordelingen af kvoter vil blive foretaget på grundlag af aktiviteterne i 1996 og 1997. Det vil sige, at vi prøver at udligne for de større udsving, der har været gennem de allersensede år, og at der reelt vil blive mulighed for, at de små daghøjskoler har en chance for at holde sig over minimumstørrelsen på 20 årselever. Så derfor sker der faktisk en mindre omfordeling fra de helt store skoler til de helt små skoler.

Så i virkeligheden mener regeringen, at det her handler om en kvalitativ styring, hvor loftet er et sikkerhedsnet for, at vi kan holde nogenlunde styr på udgifterne. Men det er altså ikke et loft over antal pladser, men et loft over, hvad staten giver af tilskud.

Jeg ved, at SF har været optaget af tanken om et degressivt taxameter, altså en differentieret taxameterordning, sådan at man efter et vist antal optagne derefter får et mindre taxameter. Jeg skal gerne indrømme, at jeg selv har været optaget af den tanke, om det var en mulighed. Men jeg tror ikke, det er nogen god mulighed, for taxametersystemet er jo indrettet på den måde, at man siger: Hvad er udgiften faktisk pr. studerende? Derfor synes jeg, man skal være

varsom med at indføre den type styringsmidler. I hvert fald vil det efter min opfattelse kræve en meget lang og grundig analyse og diskussion om fordele og ulemper ved det.

Det, der er min bekymring, hvis man gjorde det, er, at vi kunne udhule taxametersystemet i øvrigt i uddannelsessystemet. Det synes jeg er for voldsom en beslutning at tage på det grundlag, vi har i dag, men deri ligger ikke en afvisning af at diskutere det som et princip og prøve at analysere det. Men det bliver bare ikke i sammenhæng med denne lovgivning lige nu.

Til allersidst: Nogle er ustandselig vendt tilbage til at spørge: Hvor skal de afviste så hen? Så er spørgsmålet, om der i virkeligheden vil blive så mange afviste, for vi styrer ikke kun på loftet, men også på, hvem tilbudene retter sig mod, og på indholdssiden, og det tror jeg er fornuftigt at gøre. Samtidig er der en lang række andre uddannelsesmuligheder, og endelig er der ikke lagt loft over det konkrete antal optagne. Udgifterne skal så bare betales et andet sted, og det er der også penge til de andre steder, fordi der er en forpligtelse til aktivering både i AF-systemet og i det kommunale system, og der er også afsat midler til det.

Tom Behnke (FP):

Jeg skal beklage, at jeg ikke var til stede i ordførerrækken, men jeg skal ikke undlade at tilkendegive, at Fremskridtspartiet støtter forslaget her fra regeringen og fra ministeren.

Vi har i Fremskridtspartiet fuld forståelse for og mener også, at der er et konkret behov for, at vi i Danmark har både daghøjskoler og produktionsskoler, og selvfølgelig skal de også være der, og dem skal der være plads til. Der skal også være plads til de elever, der har behov for at komme på den type skoler, men som vi i Fremskridtspartiet ser det, bør det have undtagelsens karakter. Vi må nok sige, at det har været ved at gribe om sig, og derfor er der behov for, at der bliver sat bremseklodser på, eller som ministeren sagde, en let styring af indholdet. Det er vi ganske enige i.

Vi er også tilfredse med, at man med forslaget her åbner mulighed for, at der kan tilrettelægges kurser og forløb, der kvalificerer direkte mod fleksjob og skånejob. Så på alle måder kan ministeren, selv om Fremskridtspartiet ikke er med i finanslovforliget, regne med vores stemmer.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg bed mærke i, at ministeren sagde, at en eventuel ændring i taxametersystemet krævede en grundig og lang analyse og diskussion. Det tror jeg er rigtigt. Men jeg tror også, der er andet, som ministeren har haft med at gøre i den senere tid, som havde krævet en lang og grundig analyse og diskussion.

Så jeg er enig med ministeren i, at det ikke er noget, man laver fra den ene dag til den anden. Der er så mange andre ting, man heller ikke burde lave fra den ene dag til den anden.

Så har jeg nogle spørgsmål. For det første har jeg svært ved at forstå, at man i daghøjskoleloven afgrænser, begrænser det emne- og projektorienterede, men omvendt siger, at man skal have noget bestemt psykologi ind. Undervisning på daghøjskoler er jo netop emne- og projektorienteret, og det er den måde, man lærer psykologi på. Det er, som om man ikke kender det indefra.

Det næste spørgsmål er: Det er rigtigt, at man kan købe pladser – der er jo ikke et loft, det er jo frie skoler trods alt. Men hvad nu, hvis der er nogle steder, der er gratispladser, så køber man vel dér; det kan jo være, de gratispladser er i AMU-centre, så køber man vel dér i stedet for her?

Og så det tredje: Der må alligevel være et problem med, at der skal være færre elever i forhold til det antal daghøjskoler, der vil være, eller i hvert fald ansatte. Dét er så spørgsmålet: Hvad gør man i forhold til, at daghøjskoler jo har ansatte, der er ansat med almindeligt opsigelsesvarsel, for at de ikke lige pludselig går fallit, fordi de hænger på nogle mennesker, som de jo skal betale løn til? Er der ikke overgangsregler i denne her forbindelse? Det kan man heller ikke læse ud af det.

Men i det hele taget er det jo ikke loven som sådan, der er noget i vejen med, det er grundlaget for loven, der er noget i vejen med. Og så er der selvfølgelig det med rammebestemmelserne, for indholdspræciseringer i det her har vi jo ikke noget imod generelt.

Undervisningsministeren (Marianne Jelved, fg.):

Indholdsmæssigt er der jo den præcisering, at der jo sker noget, der har været undervejs et stykke tid, også i drøftelser bl.a. med hr. Aage Frandsen, inden vi kom så langt som til finanslovforliget. Og der ligger jo et udkast til en vej-

ledning, som nu vil blive justeret, så den passer til det, der nu bliver vedtaget.

Det centrale spørgsmål synes jeg i det sidste indlæg fra hr. Aage Frandsen er: Hvad gør de skoler, hvor man er nødt til at indskrænke lærerkorpset, og hvor man er bundet af kontrakter? Det er klart, at der kan opstå den type problemer, men de ville jo kunne opstå under alle omstændigheder i højskoleverdenen. Ingen højskole er jo garanteret, at et bestemt søgningsmønster vil fortsætte til tid og evighed.

Og højskolerne har jo hidtil udvist en ret god fleksibilitet – nu taler vi om daghøjskolerne – i den periode, hvor der har været en stærk stigning, og alle højskoler må jo leve med, at de netop er frie skoler og dermed ikke er garanteret et bestemt antal studerende. Men der vil selvfølgelig i udmøntningen af det her blive forsøgt at tage hensyn, så det ikke bliver alt for barsk en omgang for enkelte højskoler.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 118: Forslag til lov om ændring af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. (Varighed, fjernundervisning, tilskudsrammer m.v.).

Af undervisningsministeren (Marianne Jelved, fg.).

(Fremsat 2/12 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Hækkerup (S):

Det forslag, vi her behandler, falder i tre dele, nemlig for det første en hjemmel til undervisningsministeren til at fastsætte tilskudsrammer for korte kurser og enkelte uddannelser under åben uddannelse, for det andet fjernelse af adgangen til fjernundervisning ved korte kurser samt endelig en hjemmel til i særlige tilfælde at tillade korte kurser ned til 3 dage.

Om tilskudsrammen vil jeg gerne sige, at for mig gør det sig helt generelt gældende, at hvis ikke man ønsker at udvide budgettet, så er der kun to muligheder tilbage: enten at lave generelle takstnedsættelser eller også at lave selektive indgreb, når man for enkelte uddannelser konstaterer et kraftigt budgetskred.

På den baggrund vil jeg gerne sige, at jeg klart foretrækker den styringsmodel, der er lagt op til her. Den er meget bedre end generelle takstnedsættelser.

Om det andet punkt om fjernelse af adgangen til fjernundervisning vil jeg gerne bemærke, at undervisningsministeren får adgang til igen at tillade fjernundervisning ved korte kurser i tilfælde, hvor vurderingen er, at kvaliteten er sikret.

Det er min forventning, at der sikres det bredest mulige udbud af uddannelser og metoder, herunder også fjernundervisning, bortset fra i de tilfælde, hvor det direkte ikke har været muligt at udvikle mekanismer til at sikre kvaliteten.

Derfor mener jeg også, at det, der er nævnt i bemærkningerne til fremsættelsen, skal der arbejdes hårdt med, nemlig delen med at udvikle mekanismerne til at sikre kvaliteten.

Om adgangen – som det sidste tredje punkt – til i særlige tilfælde at tillade korte kurser, støtter vi den fleksibilitet, der hermed åbnes op for.

På den baggrund skal jeg anbefale forslaget til vedtagelse.

Else Winther Andersen (V):

Dette lovforslag er jo en del af finansloven, som Venstre jo står bag. Derfor kan det jo ikke komme som nogen overraskelse, at jeg starter med at sige, at vi støtter lovforslaget.

Vi mener også, at det er et gode, at der nu kan blive nogenlunde ro på området ved at lave en tilskudsramme, for som vi har set det sidste halve år, har man måttet nedsætte tilskuddet til kursusformen, bl.a. til pc-kørekort, og det giver